

Rådgivningsbrev

Besöksdatum
Ange datum

Organisationsnummer
Ange organisationsnummer

Ange rådgivarens namn
Ange mobiltelefon
Ange e-postadress

Ange mottagarens namn
Ange mottagarens adress

Underhåll av diken (14U)

Hej XX, här kommer rådgivningsbrevet från besöket Underhåll av diken inom Greppa Näringen som vi gjorde den *datum*.

Syftet med rådgivningen

Syftet med rådgivningen är främst att få vattenavledningen att fungera. För att åkermarkens dränering ska fungera så behöver öppna diken och rörledningar som ingår i huvudavvattningen underhållas.

Många av de större diken eller de flesta invallningar har tillkommit genom förrättning och hanteras av en samfällighet, till exempel som det dikningsföretag du ingår i. Då är det bra att känna till vad som gäller för just er samfällighet och hur anläggningen ska underhållas för att fungera på bästa sätt.

Underhåll av diken bidrar till en säker produktion samtidig som miljöbelastningen genom ytavrinning, växtnärläckage och markpackning minskar. Det bidrar till att nå miljömålen *Ingen övergödning*, *Begränsad klimatpåverkan* och *Ett rikt odlingslandskap* samt målen om *god vattenstatus* enligt EU:s ramdirektiv för vatten.

Sammanfattning av åtgärder

Det samfälliga diket behöver underhållas för att dina marker ska kunna avvattnas ordentligt. Om det inte finns någon styrelse så behöver ni kalla alla deltagare till ett möte och ta beslut om vad som ska göras och hur ni ska fördela kostnaderna.

Diket har potential att bli jättefint, särskilt om ni använder klippskopa. Den bästa tidpunkten att göra det är någon gång i juli till september.

Det finns behov av att ta bort trumma/överfart över diket, då den orsakar fördämningar. Detta ansvarar du som markägare för.

Rörledningen mellan punkt C och D och vidare söderut på plankartan behöver troligen spolas efter att diket underhållits. Rörledningen ingår i dikningsföretaget.

Kort bakgrund

På gårdens bedrives konventionell växtodling på ca 160 ha. Jordarterna varierar och det finns både lätta jordar, styv lera och en del mulljord. Flera markavvattningsföretag finns och de som ligger kring de sänkta sjöarna har en aktiv styrelse. Ett mindre dikningsföretag som ligger nära gården har ingen styrelse idag.

De diken /rörledningar vi tittade på

Dike 1

Detta är ett enskilt dike som rinner mellan två av dina åkrar. Du upplever problem med höga vattenstånd även vid måttliga flöden. Vi kunde se att vattennivån låg i nivå med utloppen från täckdikning vid besöket, trots att det varit torka länge. En överfart på gränsen på din grannes fastighet har en betongtrumma som ligger med bakfall, vilket förklarar delar av problemen. Trumman behöver läggas om. Det finns också underhållsbehov nedströms i diket. Din granne nedströms ansvarar för underhållet på sin mark och är skyldig att underhålla så att du inte skadas, se mer om detta längre ner. Ca 150 meter nedströms din fastighet övergår diket till ett mindre dikningsföretag som heter xx.

Om du får skador på din mark för att grannen inte underhåller diket så finns några saker du kan göra.

1. Påtala problemet och informera om att grannen är skyldig att underhålla diket.
2. Försöka komma överens om att dela på kostnaderna. Kan vara ett bättre alternativ än att tvinga fram åtgärder.
3. Begära tillsyn hos Länsstyrelsen, som kan förelägga om underhåll. Du måste dock kunna visa att du lider skada, t.ex. dokumentera på bild.

Dike 2

Det samfällda diket börjar i höjd med X och har sitt tillflöde både norrifrån från Y. Vid besöket tittade på den nedre delen, där det är problem med höga vattenstånd. Det samfällda diket saknar styrelse i dagsläget. Jag har begärt ut de handlingar som finns hos Länsstyrelsen.

Följande behov identifierades vid besöket, markering finns på kartan i figur 1 på nästa sida.

1. Nedre delen av diket behöver underhållas. Det finns sediment och igenväxning i diket som orsakar dämning. Eftersom fallet är bara 0,5

promille så kommer dämmande vegetation att ha en stor effekt på vattennivåerna i diket. Slänterna ser ganska bra ut och det verkar inte förekomma några större ras.

2. Trumman för överfart vid punkt B på plankartan. Trumman är igensatt med sediment och grusfyllningen på trumman har börjat rasa ner i diket nedströms, vilket orsakar ytterligare dämning i diket. Trumman bör tas bort eller sättas om innan diket underhålls.
3. På sträckan B-C är underhållsbehovet mycket stort pga. igenväxning och sediment.
4. Rörledningen mellan C-D mynnar under vattenytan i diket. Det står också vatten i vägbrunnen som ansluter till rörledningen, uppe vid landsvägen. Detta tyder på att ledningen kan vara igensatt och att den behöver spolats efter att diket underhållits.
5. Vägtrumman vid gamla landsvägen (ej på kartan) kan eventuellt ha lagts för högt när den byttes. Det vore bra om trumman mäts in med GPS för att säkerställa att den inte orsakar någon fördämning. Avvägning och projektering ingår inte i Greppa Näringens rådgivning utan får beställas separat.

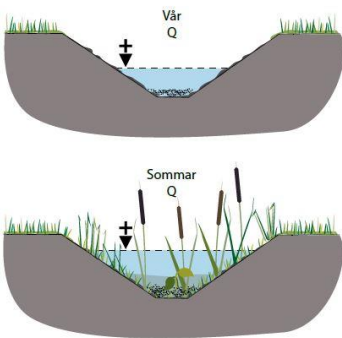
Genomförande av underhåll

Hela sträckan från punkt A till D behöver underhållas för att ta bort vegetation och sediment. Särskilt på sträckan B-C är behovet stort. Eftersom slänterna generellt är i bra skick så tycker jag att ni i första hand kan välja en rensningsmetod som påverkar diket mindre. Där ni bara behöver ta bort

vegetation till exempel en klippskopa. På de delar där ni måste ta bort sediment behövs det en skopa som får med mer material.

Genom att klippa vegetationen så minskar risken för höga vattenstånd och det samlas också mindre sediment i diket. Med en klippskopa så behöver man ofta komma tillbaka vart 3-4 år, men eftersom en klippskopa kan avverka många meter per timme så behöver kostnaden inte bli högre än vid traditionellt underhåll som görs mer sällan.

Under rådgivningsbesöket resonerade vi lite om hur mycket det kostar att underhålla det aktuella diket. Ta in offerter från entreprenörer i närheten för att få ett skarpt pris. Underhåll kan behöva göras ungefär vart 10:e år.

 Flödet i detta exempel är detsamma vår och sommar, men sediment och växtlighet orsakar ett högre vattenstånd.	
Öppen sektion kan avleda mer vatten	Klippskopa (ur Åga och förvalta diken, LRF)

Allmänna råd

En vattenanläggning ska underhållas enligt eventuella tillstånd. I Miljöbalken 11 kapitlet står att den som äger en vattenanläggning är skyldig att underhålla den så ingen annan lider skada och att underhåll inte kräver tillstånd. Däremot behöver det anmälas om det finns risk att till exempel fisket kan påverkas negativt.

Vid dikesunderhåll är det viktigt att anpassa underhållet och ta hänsyn till känsliga miljöer. Några saker som vi diskuterade som är bra att tänka på är att vara rädd om slänterna, inte gräva i hård botten och att minimera grumling.

Du kan läsa mer om både det juridiska och praktiska kring underhåll i Jordbruksverkets broschyr "Underhåll ditt dike för ett rikare odlingslandskap:

<https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/jo181.html>

Rådgivningsplan

Din kommande inplanerade rådgivning är Mullhalt och bördighet 12B.

Hör gärna av er om ni har frågor om kommande rådgivning inom Greppa Näringen, eller om modulen vi gjorde hos er.

Med vänliga hälsningar

Rådgivarens namn

Aktiviteten är delfinansierad med EU-medel via Länsstyrelsen i skriv länsnamn län.